

NORRPHIL

Nummer 1/2023
Årgång 46

Medlemsblad för
Norrorts Frimärksförening

Ha en riktigt skön sommar så ses vi till hösten!

Vårterminen är över och vilken vårtermin det varit; många deltagare på våra möten, trevliga föredrag och mycket god aktivitet. Klubbens verksamhet har fungerat mycket bra och jag tackar Er alla för Era insatser. Nu är det dags för "sommarlov" tills allt sätter igång i höst igen.

Inför hösten avser styrelsen att fortsätta utveckla klubbens verksamhet och bland annat öka klubbens närvaro på Internet. Vi arbetar med att försöka få till en ny hemsida där vi dels skall ha en öppen, rekryterande, del med information om frimärkssamlande och klubben, dels en sluten del bara för medlemmar där vi kan lägga upp medlemslistan och annan intern information.

Styrelsen avser också att försöka inspirera fler att börja ställa ut sina samlingar bland annat genom att erbjuda utbildning om hur man bygger upp en utställningssamling. Jag tycker själv att det är roligt att se vad andra klubbmedlemmar samlar på så jag tror mycket på idén.

Men innan höstens verksamhet drar igång så kommer en stärkande sommar då vi kan ladda batterierna och kanske fixa lite extra med våra frimärken. Själv skall jag försöka börja montera min motivsamling om gäddan, med hjälp av Microsoft Publisher. Klubben hade ju en mycket uppskattad utbildning om montering med hjälp av Microsoft Publisher under våren. Jag gick den utbildningen och nu är det dags att använda den kunskap jag fick.

Jag är glad och stolt över den verksamhet vi har i klubben och jag hoppas att Ni trivs. En starkt bidragande orsak till den goda stämning som råder i klubben är vår klubbmästare Bosse Jonsson. Han har, alltid med ett gott humör, sett till att vi blir serverade kaffe med tillbehör under hela vårterminen. Bosse, ett stort tack för Dina insatser!

Vad gäller ungdomsverksamheten har den nu dragit igång igen efter Coronapandemin. Ungdomarna är väldigt glada och tacksamma för de gåvor jag kunnat ge dem från NFFs medlemmar, från AB Philea och många andra givare. Gåvorna är en förutsättning för ungdomsverksamheten då medlemmarna får frimärksmateriel att botanisera i. Ungdomar idag har svårt att komma över material på annat sätt så gåvorna är högt uppskattade.

Höstens mötesprogram finns i detta nummer av Norrphil och jag önskar alla välkomna till höstens träffar och tackar Er alla för de insatser ni gjort under vårterminen och ses vi inte innan hösten så önskar jag redan nu Er alla en skön sommar!

Per Näsman

Stämpeldatabasen

Jönköpings Posthistoriska Förening har utvecklat en databas SDB med alla svenska postkontors stämplor under tidernas lopp. Norrorts Frimärksförening har bidragit till vidareutvecklingen av denna databas. Som tack för detta bidrag erbjuds nu alla medlemmar i NFF gratis åtkomst till densamma.

Du som vill få tillgång till SDB skickar följande uppgifter till Christer Samson christersamson@gmail.com:

Namn

Adress

Postnummer och postadress

Telefonnummer

E-post

Önskat användarnamn

Önskat lösenord

Databasen nås på

<https://sdb.jkppf.se>

där du kan kika på den.

En amerikansk forskare har bevisat att passionerade filatelister lever i genomsnitt fem år längre än människor med motsvarande sociala villkor, ekonomi, ålder och hälsa.

— Han säger att man glömmer tid och rum, precis som i sexualiteten, och jämför det med ett yogatillstånd. Man kallar det avkoppling, men egentligen är det ju total koncentration på denna enda punkt. För mig känns det som om världen vore en kupa kring mig och mina papperslappar till frimärken — vilket är en läkeprocess.

FUNDERAR DU PÅ SÄLJA DIN BOSTAD?

Vi på Jägholm Norrortsmäklarna erbjuder en högklassig mäklartjänst som grund för en lyckad försäljning.

Vår erfarenhet och lokalkännedom lönar sig, detta kommer resultera i en trygg och smidig process som tar dig hela vägen i mål. Från första mötet fram till året efter då det är dags för deklaration.

Fastighetsmäklare
Oskar Jägholm
070-732 50 00

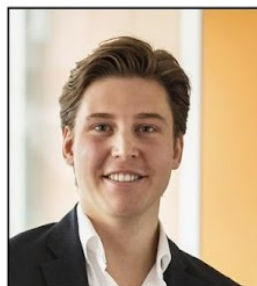
Fastighetsmäklare
Jenny Stadvall
072-703 60 03

Fastighetsmäklare
Anders Appelqvist
070-723 33 00

Fastighetsmäklare
Mats Norman
070-483 40 00

Fastighetsmäklare
Filip Åkerlund
072-373 23 41

Fastighetsmäklare
Jan Jägholm
0708-732 500

Välkommen in till oss på Södervägen 30, 08-732 50 00, www.jagholm.se

Viking & Co AB - Företagsmäklare
Det personliga företaget med de stora resurserna!

**Vill Du utöka din verksamhet eller vill
Du sälja ditt företag?**

Vi erbjuder

- Värdering av företag
- Aktiv marknadsföring
- Öppen eller diskret försäljning
- Avtalsskrivning
- Myndighetskontakter
- Finansiering

Värderar - Förmedlar - Finansierar
Vi är den kompletta mäklaren!

Behöver du annan hjälp - vi har ett stort upparbetat kontaktnät av
advokater, redovisningsbyråer (bokföring),
revisorer, arkitekter & hantverkare.

08-768 00 28 / 0708 768 401
www.vikingmaklare.se info@vikingmaklare.se

Efter Kristus, de troende lekmännen. Plåt 64

Vem tillhör Kristi efterföljare? Strängt taget alla som har blivit en levande medlem av Kristi mystiska kropp genom dopet. Det är dock inte dopbeviset som avgör Frälsarens praktiska efterföljd, utan den uppriktiga strävan att bli lik Kristus. Många i den kristna gemenskapen har helgonförklarats av kyrkan; vi har redan sett dem i ett speciellt kapitel. Andra ägnade sig åt tjänsten vid altaret; de mötte oss i påvarna, biskoparna och prästerna. Nu står vi inför det trogna folket, inför den kristna lekmanavärlden. Det var inte lätt att, bland legionen av människor avbildade på frimärken, hitta de som levde enligt kyrkans normer och öppet bekände sig till kristendomen. Urvalet var också svårt eftersom ingen specifik standard kan tillämpas för kristendomen i handling eller bara i namn. I den nuvarande listan tillämpades principen: det är bättre att ha några för få än en för mycket. Kritikern ska också få veta att det inte är helgon som presenteras här, utan människor som trots sin lojalitet mot Kristus också hade sina svagheter och fel. Valöret nämns inte för katolikerna, medan det påpekas i texten för protestanterna.

Christopher Columbus, plåt 64.

Christopher Columbus är en av de viktigaste männen i världshistorien. Hans gärning, upptäckten av Amerika, fick revolutionära konsekvenser för mänskligheten på det politiska, ekonomiska och religiösa området. Han har inte att tacka sin framgång till en ren tillfällighet, men i det korrekta erkännandet av jordens sfäriska form kämpade han för sin idé i 14 år och kämpade under utsägliga nöd, besvikelser och förnedringar. Det fanns tre motiv som sporrade honom att resa västerut: spridningen av kristendomen, erövringen av främmande länder för den spanska kronan och utvinningen av skatter för att säkra de heliga platserna i Palestina för kyrkan. Den 3 augusti 1492 gav sig Columbus ut på den minnesvärda resan efter att hela besättningen stärkt sig med kyrkans nådemedel. Landningen vid Guanahani ägde rum den 12 oktober. Upptäckaren reste ett kors och bad Te Deum med besättningen i tacksägelse till Gud. När han återvände till Spanien fick han ett triumferande välkomnande. På ytterligare tre upptäcktsresor utforskades Västindien delvis och det amerikanska fastlandet var på väg mot. Columbus var en uppriktig, from man och djärv sjöfarare, men ingen domare över den mänskliga naturen. Det förtroende han gav sina underordnade belönades med förräderi och skamlig otacksamhet, så att han tillbringade de sista dagarna av sitt liv i bitter besvikelse. Men även i olycka var hans orubbliga tro och hans fasta tillit till Gud hans inre stöd. Den store upptäcktsresanden, född i Genua 1451, dog i Valladolid den 20 maj 1506 och begravdes där i Franciskanerkyrkan i tertiär vana; han var i själva verket medlem av den helige Franciskus tredje orden. Det är inte omöjligt att han ändå kommer att ta emot altarens ära. Många detaljer om hans liv framgår av frimärkena som föreställer ingen annan berömd dödlig till denna dag; ett så stort antal frimärken har tillägnats.

10

2

3

1

5

11

12

9

6

7

4

8

1-11 Columbus jubileumsupplaga för den spansk-amerikanska utställningen i Sevilla och Barcelona 1930.

1. Avresa från Palos. 30, 50 centimos. Franciskanerfadern Juan de Marchena donerar Columbus och hans lags välsignelse. Inskription: "Christoph Columbus tar farväl av Palos den 2 Augusti 1492.
2. Landning vid Guanahani. 4, 10 pesetas. Co tackar Gud för räddningen. Inskription: Columbus dog i Guanahani den 12 december 1492."
3. Columbus och bröderna Pinzon. Flugp 4, 10 pesetas.
4. Bild på upptäckaren. flygpost. 25, 50 Ce 1 Pesta.
5. Columbus i sin stuga. flygpost. 4, 10 inskription: „Betraktelser av Columbus på
6. Columbus, det spanska kungaparet, Guide Sevillas gyllene torn och en fl 4 pesetas. Inskriptioner: "Ära till Columbus, Amerikas upptäckare.", „För iberio-amerikaner Unity, Sevilla 1930.", „The Santa Maria, ca av Columbuses."
7. Columbus blyskepp. 2, 5, 10, 20 Ce inskription: "Karavel av den heliga Maria, da rerschiff."
8. Samma stämpel som expressestämpel. 20 centimos.
9. Columbus blyskepp med korssegel. 15 centimos. Inskription: "Caravel of the h Maria, the lead ship."
- 10:e Columbus Fleet. 25, 40 centimos, 1 peseta. I "För Spanien fann Columbus världen med Pinzon den 12 oktober 1492."
11. Franziskaner kloster av St. Maria av Rabida flygpost 5, 10, 15, 20 centimos.
12. 1929. Reklamnummer för utställningen Sevilla och Barcelona. Den spanske Alfonso XIII; i bakgrunden det 60 meter höga Columbusmonumentet i Barcelona. 10, 40 cent 4, 10 pesetas.

***Café och Restaurang
GOTTI***

***En oas för den som vill
äta lunch, fika
eller beställa
catering med ett gott
och brett sortiment.***

***Öppettider:
mån-fre 07:00-18:00
lör-sön 10:00-17:00***

***Arninge
(vid Granngården)***

PROGRAM hösten 2023 I NORRORTS FRIMÄRKSFÖRENING

Våra sammankomster äger rum i vår föreningslokal Viggbysalen,
Södervägen 30 i Täby.

Sammankomsterna börjar kl 18:30. Vid de flesta mötena har vi dels ett närvarolotteri, dels en mindre klubbauktion med material från medlemmar, men också från inlämnade samlingar. **Ha med dig sedlar i mindre valörer för att betala dina inrop – inte 500- eller 1000-kronorssedlar!**

Norrorts Frimärksförening -- program HT 2023.

4 september

Att samla motiv, Sköldpaddor, Cajsa Ojakangas

18 september

Bandmärken och deras papperssorter, Bo Dalner

2 oktober

Bällsta å, Vadå? Ångbåtspost, Gunnar Lithén

16 oktober

Posthornsfrimärken 1886 – 1899, Peter Lorentzon

21 oktober

Utställarkurs, Mats Söderberg.

30 oktober

**Kinafrimärken, Peter Johannesson, ev Christer Svensson
+ Storauktion**

13 november

Schack, Peter Hlawatsch

27 november

Hyperinflation och filateli i Tyskland, Lars Kenneth Dahlqvist.

11 december

**Blidö, Karin Svahn
+ avslutning**

Mötesdagar hösten 2023

4 sept, 18 sept, 2 okt, 16 okt, 30 okt, 13 nov, 27 nov, 11 dec

Utdrag från valda delar från årsboken Postmusei Vänner 2011.

Stockholmsutställningen 1930 av Arne Forssén

För många år sedan kom jag som ung samlare av postförsändelser att botanisera i en frimärks handlares lådor. På den tiden i början på 70-talet kunde brev och vykort ofta ligga tillsammans kronologiskt t.ex. under beteckningen brev m.m. Jag kom därför när jag sökte portosatser på brev istället att fastna för ett färgglatt stiliserat tecknat vykort. Det föreställde entrén till Stockholmsutställningen 1930 med en lätt och elegant flaggprydd paviljong och människor på väg in väg till det planerade evenemanget

Detta var starten för mitt intresse att samla på vykortet från denna utställning och ta reda på mer om den banbrytande utställningen som blev genombrottet för funktionalismen i Sverige.

Beslut inför utställningen

I Stockholm hade framgångsrikt flera utställningar genomförts där de största ägde rum 1897 och 1909. Det var således inte en helt främmande idé att åter planera en utställning som skulle visa upp svensk konstindustri, konsthantverk och hemslöjd inför världen. Sverige hade haft stora framgångar med sitt konsthantverk med elegant, lätt och något klassicistisk design, ibland benämnd "Swedish grace" som på Parisutställningen 1925. I Stuttgart anordnades 1927 en nydanande utställning "Die Wohnung" som inriktade sig på bostäder och istället ett mycket modernistiskt formspråk för en enklare och mer ändamålsenlig vardagsvara. Funktionalismen, i Sverige populärt benämnd "funkis", var i antågande.

När den kände arkitekten Gunnar Asplund utsågs till utställningens chefsarkitekt och konstprofessorn och Slöjdföreningens direktör Gregor Paulsson till dess general-kommissarie hade man knappt två år på sig för denna gigantiska uppgift.

Gunnar Asplund lär ha haft en lapp i bröstfickan som han visade upp för journalisterna som svar på den mest frekventa frågan om tidplanen.

"Ja, vi blir klara i tid".

Striden om inriktningen

Målet för utställningen skulle vara att visa upp svenska produkter inom konstindustri, konsthantverk och hemslöjd. Det slogs tidigt fast att en uppdelning skulle ske i tre huvuddelar:

- Bohaget med lösa delar som gestaltar hemmet
- Bostadens planlösning och utformning
- Ramen för livet utanför hemmet, dvs. samfærdsel, gatu-och trädgårdsmiljö

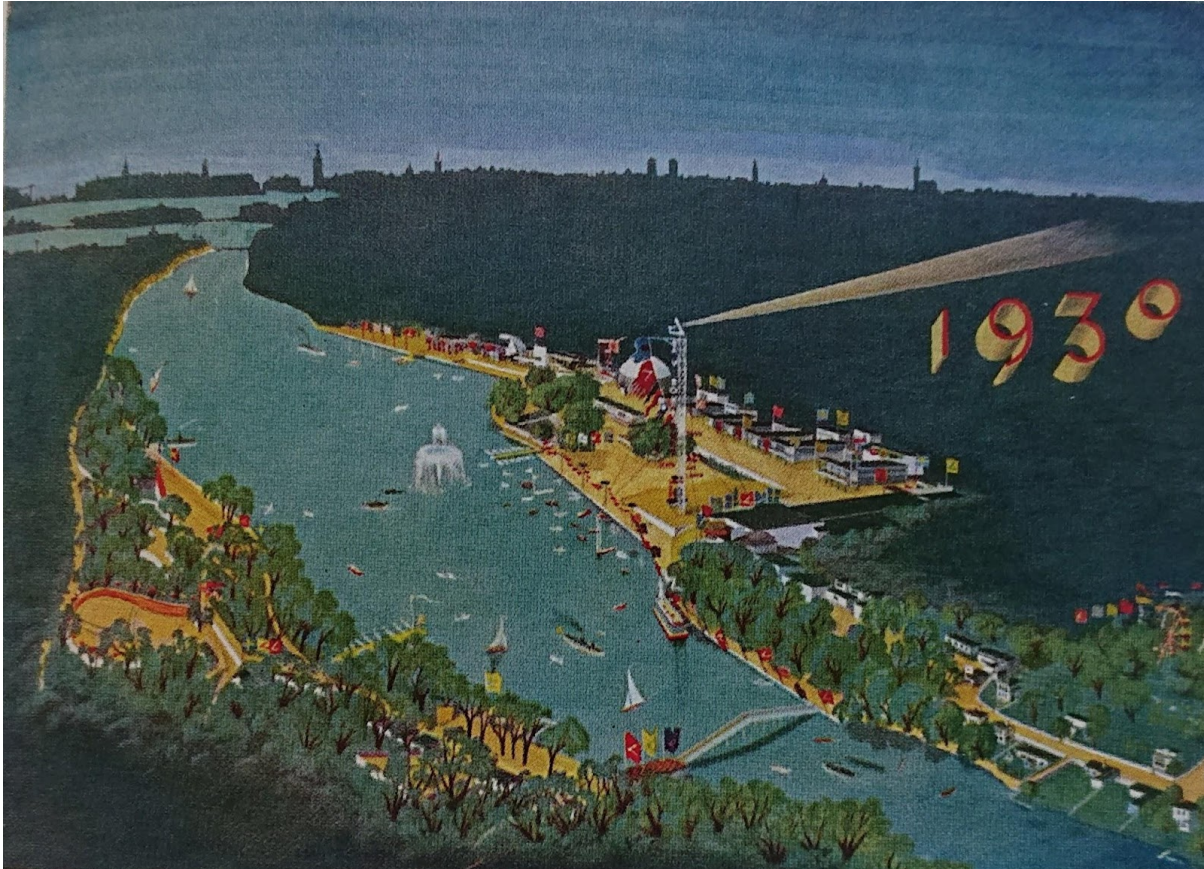
Gregor Paulsson var en stark förespråkare av de nya modernistiska strömningar mot ändamålsenliga funktionalistiska former som var under internationell utveckling. Modern industriell teknik skulle användas för att bygga upp en ny bohags- och byggnadskultur. I den nya funktionalismen låg att renodlade enkla former skulle avspeglas av funktionen. Onödiga dekorationer och ornamentik skulle avskaffas. Utställningen skulle enligt Paulsson vara en som programutställning som tog upp och prövade nya ideer.

Mot de nya strömningarna slöjdföreningens traditionalister med rötter i 20-talets mer klassicistiska formgivning starkt kritiska. Med den kände möbelarkitekten Carl Malmsten i spetsen ansåg de att konsthantverket skulle komma i skymundan av den fabrikstillverkade vardagsvaran. Man kastade en brandfackla i form av en skrivelse till utställningens verkställande utskott. Där kritiserades ledningen för ensidig propaganda och för att den nya funktionalismen bland annat saknade "svenskhet och individualitet. Denna debatt uppmärksammades förstas i dagspressen som publicerade artiklar med rubriker som "Slöjdstriden" och "Paulssons huvud på ett fat".

Områdesplanen

Platsen som valdes för utställningen var området kring Djurgårdsbrunnsvikens norra strand öster om Diplomatstaden och den motstående södra stranden mot Skansen. Utställningsbyggnader, torg, torn, broar, bryggor och vattenspegel skulle anläggas som en modernt gestaltad helhet.

Gunnar Asplund gestaltade förslaget, som godkändes av utskottet och därmed blev definitivt. Det hade kvar ursprungsidén från de första skisserna med vatten och festplats omslutna av grönska och utställningshallar. Planen hade stramats upp och byggnader hade efterhand fått en allt mer funktionalistisk prägel. Gaturum, gårdsbildningar och torg var tydliga inslag. Ett brett huvudstråk genom området fram till festplatsen kallade han "corson". Längs denna, som skulle fungera som en livfull marknadsgata, fyllde han de stora hallarna. Stråket ledde fram till festplatsen med det stora torget som givits form av en amfiteater. Detta var områdets centrum, vilket också markerats genom den stora huvudrestaurangen.

I fonden och den höga reklamman på torget. Stråket fortsatte sedan i nära kontakt med vattnet där utställningsvillorna låg. Det Asplund och hans medarbetare skapade i Stockholmsutställningen var en intressant och avancerad stadsplan som tog upp både traditionella rumsskapande element och modernismens upplösta rum och öppna stadsideal enligt arkitekturforskaren Eva Rudberg.

Av utställningens officiella vykort nr. 1 framgår områdets läge. Idéperspektivet av Max Söderholm visar området sett från öster, där corson, festplatsen och reklamman kan urskiljas. I bakgrunden syns Stockholms silhuett med bl.a. Stadshuset och Kungstornen.

Utställningen genomförs

Stockholmsutställningen ägde rum mellan den 16 maj och den 30 september 1930. Invigningen skedde inför 80.000 besökare den första dagen. I kung Gustaf V:s invigningstal erinras om de tidigare stora utställningarna 1897 och 1909.

Arkitekturen

Den tidiga funktionalismens arkitektur utmärktes av en enkelhet som utgick från den funktion som byggnaden hade. Detta demonstrerades på Stockholmsutställningen med en lätthet och elegans, där användandet av enkla geometriska former och nya tekniker med material som eternit, betong och limträ kom att användas. Utöver de släta vita fasadytorna användes mycket färger. En skribent beskrev det som "Ett färgspel som tjusar ögat", "En reklamstad i kromgult, himmelsblått och spanskrött".

En typisk byggnad var parkrestaurangen **Böljeblick** med sina kvadratiska fönster i upplyfta byggnadsvolymer, svävande på pelare efter internationella förebilder.

Planetariet var en annan byggnad som utmärktes av en ren geometrisk form, nämligen halvklotet, som utgjorde en kontrast mot de mer strikta rätvinkliga byggnaderna utmed Corson.

Utställningen blev mycket välbesökt, mer än 4 miljoner besök registrerades under utställningsperioden. Funkisen förvånade många människor, den förargade en del men imponerade främst genom de omfattande och konsekvent utformade arrangemangen.

För allmänna transporter till utställningen fanns såväl spårvagn 22 från Norrmalmstorg som bussar, inklusive en från London inhyrd dubbeldäckare som utgick från NK.

Ur utställningens innehåll kan bl.a. nämnas ett femtiotal utställningshallar med konstindustri, konsthantverk och hemslöjd, planetarium, nöjesfält, ett tiotal prototypvillor, tidningspaviljonger, restauranger, caféer, planteringar och anläggningar för att utnyttja vattnet. Invid stråket förbi festplatsen vattnet hade utställningen "Svea Rike" anordnats, som med målningar, fotografier, kartor, stora rörliga modeller, miniatyrtåg skulle avspegla det svenska samhället. Vidare anordnades en konstutställning på park- etc. restaurangen Puck med många av modernismens världsnamn. Kostnaderna för den väldiga utställnings- satsningen har uppskattats till ca. 8 miljoner kronor i dåvarande penningvärde. Det ekonomiska resultatet blev en måttlig förlust, Med hänsyn till den stora betydelse som funktionalismen efter sitt genombrott på Stockholmsutställningen 1930 tidvis haft på mycket av den formgivna produktionen i samhället, kan man konstatera att **utställningen betytt mycket för Sverige.**

NORRORTS FRIMÄRKSFÖRENING

Medlemsavgift 70 kronor/år. PlusGirokonto 9 41 09-6

Postadress: Olof Tiger, Pinnmovägen 1, 18750 Täby

Ordförande

Per Näsman, Tallvägen 5, 191 41 Sollentuna, tel. 070 -570 14 15

E-post: per.nasman@nasman.com

Vice ordförande, ansvarig för inventarieförteckningen

Olof Tiger, Pinnmovägen 1, 187 50 Täby, tel. 076-040 02 95

E-post: olof.tiger@gmail.com

Sekreterare, medlemsregistret och nya medlemmar

Sigge Brantsved, Wedtorpsvägen 33, 184 34 Åkersberga, tel. 070-605 88 88

E-post: sigge.brantsved@gmail.com

Kassör och ansvarig för storauktioner

Lennart Lundh, Grindtorpsvägen 11, 183 32 Täby, tel. 073-654 69 87

Klubbmästare

Bo Jonsson, Lövbrunnsvägen 13, 187 53 Täby, tel. 070-768 88 23

Värdering av inkomna samlingar

Jan-Ove Brandt, Gersillagatan 30, 736 30 Kungsör, tel. 070-547 15 04

Ansvarig kvällsauktioner vid föreningsmöten

Lars Kenneth Dahlqvist, Brobyvägen 34, 187 35 Täby, tel. 070-566 41 09

Marknadsansvarig

Ivar Horst, Östra Banvägen 69B, 184 52 Österskär, tel. 070-540 21 61

Hedersordförande

Sören Eklöw, Eskadervägen 18 183 54 Täby

E-post: soeren-eklow@live.se

Mats Söderberg, Ellagårdsvägen 135, 187 45 Täby, tel. 070-733 04 80

E-post: matssoderberg@outlook.com

Redaktör för Norrphil och hemsidan

Olof Tiger, Pinnmovägen 1, 187 50 Täby, tel. 0760 400 295

Ungdomsledare

Per Näsman, Tallvägen 5, 191 41 Sollentuna, tel. 070-570 14 15

Revisorer

Peter Hlawatsch, Södervägen 16B, 183 69 Täby, tel. 070-876 84 01

Per-Olof Björkman, Örtagårdsv. 29, 186 50 Vallentuna, tel. 072-503 78 72

Revisorssuppleant

Mats Renhult, Storskogsvägen 12, 167 65 Bromma, tel. 079 0759510

Valberedning

Håkan Tiger, Settergatan 8, 5 tr, 115 48 Stockholm, tel. 076-015 86 23

Mats Renhult Storskogsvägen 12, 167 65 Bromma, tel. 079 0759510

Hjärtligt tack till alla våra sponsorer:

Jan Jägholm AB, Södervägen 30, Täby (08-732 50 00)

Café och restaurang GOTTI, Arninge (08-756 31 25)

Viking & Co AB, Täby Centrum (08-768 00 28)

Medlemstidning för Norrorts Frimärksförening

Olof Tiger, Pinnmovägen 1, 187 50 Täby, tel. 0760 400 295

Ansvarig utgivare: Per Näsman

Norrphil utkommer minst 2 gånger/år.

Välkommen med annonser och andra bidrag till innehållet i tidningen.

Besök gärna vår hemsida: www.norrphil.se

Föreningslokal: Viggbysalen, Södervägen 30, Täby